

Conferència inaugural del president Puigdemont a la XXXII Reunió Cercle d'Economia

Em semblen molt encertats els tres eixos vertebradors de la jornada, perquè són també els que hem identificat els que tenim responsabilitats i, d'alguna manera, en la meva intervenció intentaré introduir la meva perspectiva, anàlisi i recepta en alguns d'aquests tres grans reptes que tenim plantejats.

D'entrada, puc dir que un dels que es planteja nosaltres ja hem donat resposta satisfactòria: el dret dels catalans a tenir govern, perquè ja farà gairebé 5 mesos que en tenen. I creieu-me que es nota l'estabilitat d'un país quan hi ha un govern i una majoria parlamentària que tiren endavant, que funcionen i que crec que podem donar aquell element de confiança i d'estabilitat que tota la societat, vosaltres en particular, ens exigiu

Situació econòmica

Deixeu-me primer que faci una contextualització de la situació econòmica en al que ens trobem Catalunya en el món. L'any 2015 l'economia catalana va créixer a la seva taxa més elevada des de l'any 2007. No és una opinió, és un fet contrastat. Es a dir que el dinamisme de la nostra economia segueix sent superior al dinamisme de l'espanyola i, per descomptat, de l'europea, i el 2015 hem obtingut xifres rècord d'internacionalització, tant pel que fa a les exportacions com en inversió estrangera directa rebuda. En les exportacions clarament el 2015 va batre el record històric en el nombre d'empreses catalanes que exporten regularment.

La previsió de creixement per al 2016, al voltant del 3%, es va confirmant amb les dades positives que hem acumulat en els primers mesos de l'any. És més, i això ho vull subratllar: el creixement l'estem traslladant en un alt ritme de creació d'ocupació, liderant aquesta tendència a l'Estat i acumulem 11 trimestres seguits de reducció de l'atur.

Per tant, cal estar atents a la consolidació de la recuperació econòmica, no només a casa nostra, sinó a nivell internacional, amb qui hi estem fortament lligats. En aquest sentit, el Banc Central Europeu alerta que la debilitat de les economies emergents pot no respondre a dificultats passatgeres, cosa que suposaria un risc important per al creixement de les economies avançades. Per la seva banda, el Fons Monetari Internacional ha rebaixat les seves previsions econòmiques d'una manera gairebé generalitzada, i constata que la recuperació de l'economia mundial pot ser cada vegada més lenta i fràgil.

Per tant, el panorama internacional presenta clarobscurs: la disminució de la productivitat als Estats Units, però que, al mateix temps, destaca per la molt bona evolució del seu mercat laboral; el creixement erràtic del PIB a la Xina i la lenta implementació de reformes a l'Índia, que alhora amenaça amb disputar-se el lideratge regional; o, per exemple, la incertesa al

Brasil amb un quadre macroeconòmic desequilibrat que s'uneix a la seva coneguda la incertesa política.

El rol del Govern que presideix consisteix en posar tots els instruments disponibles per consolidar aquesta recuperació i que el creixement econòmic, que tenim per damunt del creixement espanyol i de la mitjana europea, es traslladi en millores per als ciutadans.

Les bones dades macroeconòmiques sabem que no es traslladen completament a les nostres llars. Arran de la crisi, la renda mitjana de les nostres famílies ha retrocedit a nivells inferiors als de fa una dècada i la seva capacitat de consum, tot i recuperar-se lleugerament en aquests dos anys, i això es nota de manera clara i està en part a la base d'aquesta recuperació econòmica, s'ha vist limitada per l'esforç de corregir l'endeutament acumulat.

Sabem que bona part de les diferències d'ingressos entre els ciutadans tenen el seu origen en les diferents oportunitats laborals. Tenim, com saben, un mercat laboral molt dual amb molts treballadors en situació precària, de fet amb massa treballadors en situació precària; feines molt per sota de la qualificació assolida; alta temporalitat; i creació de nous llocs de treball amb menys remuneració que els existents.

Per tant, el que ens cal és tenir més i millor feina. I la prioritat del Govern és la reactivació del mercat de treball i la recuperació de les classes mitjanes. I ara desgranaré alguns punts a través dels quals creiem que això és possible:

1. Creant condicions territorials per captar inversions, dinamitzar l'economia i generar ocupació, mitjançant diversos plans directors de sectors econòmics estratègics (indústria que exporta, logística i turisme) a localitzacions estratègiques (àrea metropolitana, CRT de Vila-seca i Salou, principals creuaments d'infraestructures d'interès general).
2. Dinamitzant un ecosistema atractiu per a la captació i generació de negocis: no és cap casualitat que el 2015 Catalunya hagi estat la 1a regió de l'Europa Occidental Continental per volum d'inversió estrangera i la 4a de tot Europa, i hagi estat reconeguda com la millor regió per invertir al sud d'Europa el 2016 i el 2017.
3. Apostant pel turisme de valor afegit. Amb 22,2 milions de turistes l'any de fora de Catalunya (17,4 de fora de l'Estat espanyol) Catalunya és avui una potència turística del sud d'Europa. El sector turístic, que pesa gairebé el 12% del PIB català, i representa el 13% de l'ocupació del país, exerceix una funció tractora molt per damunt d'altres sectors productius.
4. Facilitant l'accés al finançament al teixit empresarial català: més de 1.400 empreses, el 97% de les quals eren pimes i emprenedors, han estat finançades mitjançant préstecs o avals per un import total de 695 M€ el 2015.
5. Posant en marxa noves eines per millorar les oportunitats de les persones per trobar feina, mitjançant el desplegament de la Llei d'ordenació del sistema d'ocupació i del

Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el desplegament del Programa de Garantia Juvenil o la consolidació del Programa de Grans Actius, per a majors de 45 anys.

6. Desplegant la Llei de formació i qualificació professionals ja que la formació és i ha de ser la clau per poder capacitar els nous perfils professionals que ens demanen els nous reptes del mercat laboral, i no només em refereixo a la indústria 4.0.

En definitiva, les millores en l'ocupació contribueixen a reduir la desigualtat i la vulnerabilitat si s'augmenta la qualitat i l'estabilitat de l'ocupació.

Situació Impostos

L'objecte de les polítiques públiques també ha de ser construir una xarxa de protecció social sòlida i garantir la igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans independentment de les circumstàncies inicials o sobrevingudes. En aquest sentit, la despesa pública té un efecte reductor de les desigualtats enormement important i el sistema tributari és sobretot el generador de recursos que garanteix l'estat del benestar. Ho repetiré perquè sé que hi ha una certa doctrina que comença a qüestionar les polítiques tributàries i que, més enllà de la governança de les polítiques tributàries, pot arribar a qüestionar el sentit mateix d'elles. El sistema tributari és sobretot el generador de recursos que garanteix l'estat del benestar.

El que succeeix a Catalunya, tanmateix, és que hi ha un desequilibri entre el nivell tributari i els recursos disponibles per fer política social i econòmica.

L'anàlisi rigorosa de la situació ens porta a comparar tipus efectius de tributació (no marginals) i a tenir en compte les diferències en el nivell de preus entre territoris. Només així podem prendre les decisions correctes que s'hagin de prendre en política tributària.

Catalunya té uns preus molt per sobre de la mitjana estatal. És per això, per exemple, que en el model de finançament reclamem que es tingui en compte aquesta diferència. Passa un fet similar quan es parla de tributació sobre la renda, atés que els tipus marginals són progressius. Cal comparar, per tant, els tipus efectius entre comunitats autònomes a mateix nivell de renda real.

Per tant, en aquest sentit, actualment els ciutadans de Catalunya de qualsevol nivell de renda paguem més IRPF que la mitjana de les CA. I això és cert per tots els nivells de renda, les baixes, les mitjanes i també les altes.

Amb aquesta comparació, Catalunya està sempre per sobre de la mitjana de les CA. Les diferències són majors per a les rendes més baixes, si només mirem l'IRPF (sobre això tornaré en una estona ja que és una anomalia que cal adreçar urgentment), però una comparativa acurada ens ha de portar a comparar tots els impostos que suporten les nostres famílies.

És necessari tenir en compte l'IRPF i l'impost sobre el patrimoni de manera conjunta. I no hi ha cap territori a l'Estat espanyol que tingui una pressió més elevada a l'impost sobre el patrimoni. I mirat conjuntament, les rendes de les famílies a Catalunya tenen un tracte molt desfavorable.

Reducció de l'IRPF a les rendes més baixes: la nostra prioritat

Per tant, després d'uns anys de molts esforços col·lectius, que sempre que ens hi referim hem d'agrair perquè han representat molts sacrificis, és el moment de començar a alleugerir la pressió fiscal dels catalans. El 99% dels catalans, no només paga més IRPF que la mitjana, sinó que paguen més que qualsevol comunitat autònoma de l'Estat.

La diferència, com els he dit ara, és major per a les rendes baixes i, per tant, és aquí on hem de començar a actuar. L'any 2015 gran part de les Comunitats Autònomes van poder reduir la tributació de les rendes del treball. I nosaltres no ho vàrem poder fer. Però ara cal que ens hi sumem.

És per això que el nostre programa electoral es comprometia a: "reduir l'impost sobre la renda provinent del treball, especialment en els trams més baixos". Perquè és una important mesura social, i de gran impacte, i ajuda a què les nostres famílies puguin recuperar el consum.

Ho podem fer a través de reduir els tipus o modificant les deduccions en funció de les característiques pròpies dels individus i les famílies, però la nostra línia de treball ha de ser: veure qui se'n pot beneficiar primer i quin és l'instrument més adequat per fer-ho.

Les famílies ho notaran immediatament; mes a mes amb unes retencions menors sobre els seus ingressos, però la mesura no és imprudent ni posa en risc el pressupost de la Generalitat perquè no es veurà afectat fins d'aquí tres anys. I, per tant, hem d'aprofitar aquest decalatge.

En aquest cas, i per una vegada sense que serveixi de precedent, els estranys mecanismes del model de finançament ens juguen a favor. L'impacte de la modificació en l'IRPF no arribaria a Catalunya fins al 2019, que és quan liquidem l'impost amb l'Estat. I com es poden imaginar, treballem perquè el pressupost de la Generalitat del 2019 que és el que es veuria afectat, no es faci en les condicions amb què hem hagut de fer el pressupost del 2016.

I amb això situo un dels problemes principals o el problema principal que tenim a l'hora d'abordar aquestes polítiques que és el problema que té Catalunya amb el seu model de finançament.

El problema de Catalunya és el finançament

En aquest context no té sentit plantejar-se compensar la reducció de la tributació pujant altres impostos dels catalans. Els nostres ciutadans ja paguen més impostos que ningú i apujar els tipus impositius de les rendes altes no ens ajudarà a tenir més ingressos al pressupost del 2016, ni tampoc per al del 2017, ni tampoc per al del 2018. I com deia, hem de suposar que en el 2019, i treballem per això, estarem en un paradigma diferent.

No podem pensar que la Catalunya de l'any 2019 serà com la Catalunya d'avui. Hauríem de tenir i tindrem una economia més forta. La millora de l'economia és l'element més potent per obtenir més ingressos, molt més que fer retocs puntuals en un impost. Les bases de l'impost (les rendes del treball) encara estan significativament per sota del seu màxim històric.

En aquest sentit, els recordo que la majoria de la societat catalana reclama tenir una hisenda pròpia, i molts, reclamen una nova realitat política, i que cal imperativament controlar les nostres bases fiscals.

Pensar a compensar entre diferents catalans les modificacions tributàries és enfocar malament el problema: Catalunya pateix un maltractament fiscal, un ofec de l'Estat espanyol, i aquesta és la font del problema que s'ha de resoldre per sempre. Pensar que hi ha marges dins l'actual model de finançament i sistema tributari és pensar en clau autonòmica. Pensar en uns potencials ingressos de més, que no arriben fins al 2019, no ens farà avui menys dependents del FLA.

Maltractament fiscal de Catalunya

Catalunya genera prou recursos tributaris. El que necessitem és poder disposar dels ingressos que generem. La consolidació fiscal, en aquest sentit, hauria estat molt diferent. S'hauria pogut estimular més l'economia, hauríem tingut una crisi menor, millorar les polítiques socials per pal·liar-ne els efectes i gaudiríem d'un nivell de renda més alt per a tots els ciutadans.

L'actuació del Govern central redistribueix entre territoris, provocant un enorme dèficit fiscal de Catalunya amb l'Estat.

I deixi'm que els anoti les darreres dades disponibles en relació al dèficit fiscal treballades pel Departament d'Economia sobre les dades del 2012. Els donaré algunes dades perquè retinguin algunes magnituds que formen part de l'anàlisi de la situació política i econòmica. Catalunya aporta el 2012 el 18,4% del total d'ingressos de l'administració central, similar, una mica per sota, al pes de Catalunya en el PIB estatal. Catalunya, en canvi, rep el 13,6% de la despesa que realitza l'administració central, que això és inferior fins i tot al pes que representa Catalunya a la població estatal. Però si excloem la Seguretat Social, que aquesta és una despesa que no es arbitrària, Catalunya rep només el 9,1% de la despesa. La diferència entre el que Catalunya aporta i el que rep, segons dades de 2012, equival a

14.623 milions d'euros, cosa que suposa el 7,5% del PIB. I si ho haguéssim de reduir en termes per càpita, el dèficit fiscal de CAT per al 2015 equivaldria a 1.931 euros per cada habitant.

Per tant, tenim un molt mal model de finançament que limita els recursos de què disposa la Generalitat per fer les seves polítiques, principalment aquelles que tenen a veure amb l'estat del benestar. Un model que situa el finançament de la Generalitat molt per sota de la mitjana.

Amb tot, el govern de l'Estat es nega a revisar i implementar un model que està caducat des de fa més de dos anys. De fet, si féssim un exercici d'honestedat i penséssim en el millor dels casos que aquest sistema fos revisat per un futur govern que sabem que probablement fins al setembre no hi serà, i anant molt de pressa, i imaginant l'inimaginable, que al gener de 2017 entrés en vigor el nou sistema de finançament, el retard acumulat ja seria de 3 anys. És a dir, gairebé una legislatura sencera de retard en l'aplicació d'un nou model de finançament.

És per això que nosaltres no volem liderar cap nova proposta de model de finançament, però això no ens impedeix ni exigir un model més just ni vetllar perquè això passi. Mentre el nostre finançament depengui del model hem de defensar i defensarem els interessos de Catalunya sempre. Una reforma que, en el cas de ser mínimament racional, ens hauria d'aportar un mínim de 2.500 milions d'euros amb efectes immediats i també per als anys en què el nou model ja hauria d'haver estat en vigor. Multipliquem-ho per 3 doncs o per 3,5. No hem de renunciar a aquesta reivindicació i no ho pensem fer. En aquest sentit, i ho coneixen perquè n'hem parlat abastament, hem acordat amb la presidenta de les Illes Balears, Francina Armengol, donar-nos suport tècnic per introduir les millores necessàries en els sistema de finançament que ens perjudica també amb els Illes Balears d'una manera molt considerable.

Segur que cal una revisió de la tributació, però aquesta més enllà de reduir la tributació per a les rendes baixes, cal abordar-la de manera integral. Cal redreçar la fiscalitat dels emprenedors, s'ha de perseguir de manera més eficient el frau i l'elusió fiscal, sobretot allà on sabem que n'hi ha molt, i cal apostar per l'harmonització de l'impost de societats en l'àmbit europeu, simplificar l'estructura impositiva, fer millores burocràtiques, i un llarg etcètera que segurament vostès coneixen.

De manera que cal seguir la línia dels països europeus, que, després d'apujades impositives generalitzades en els darrers anys, la pressió fiscal comença a baixar.

Els empresaris podeu fer molt de la vostra part. Per exemple, cal que es mobilitzin per tot allò que ajuda a consolidar la reactivació econòmica, la creació de llocs de treball i el benestar de la societat.

Una persona que ha viscut tots els *intrínquilis* de les finances públiques de la Generalitat, l'exconseller Andreu Mas-Colell, apuntava fa uns dies que “per al progrés d’una ciutat o d’un territori, la connectivitat física és un factor de competitivitat imprescindible”.

Per això, per exemple, portem anys reclamant que el corredor del Mediterrani sigui una realitat; portem anys reclamant que les inversions estatals a Catalunya s’adeqüin al nostre pes en l’economia estatal; portem ja uns quants anys reclamant que s’inverteixi el que estableix la disposició addicional tercera de l’Estatut; o que la gestió de ports i aeroports respongui a criteris de competitivitat i interessos territorials.

Sovint empresaris i institucions hem anat de la mà en la reivindicació dels interessos de Catalunya, que sabem que són també els dels seus ciutadans. Per exemple, fa prop de 10 anys l’IESE va acollir un acte multitudinari de defensa de la gestió descentralitzada de l’aeroport del Prat –cap avenç al respecte- i tot just ahir celebràvem la primera reunió de la Taula Estratègica del Corredor del Mediterrani, que portem més de 20 anys reclamant, que ja són massa anys, fins al punt que el mateix Tribunal de Comptes europeu fa dos dies ha hagut d’encendre el llum vermell als governs francès i espanyol, perquè fins i tot arriba a dubtar que considerin que és una prioritat.

Velles demandes, reivindicacions conjuntes, resultats pobres. Per això, avancem en la tasca de preparar-nos per ser un Estat independent: sense limitacions i amb plena responsabilitat dels nostres actes, amb els nostres encerts i òbviament els nostres errors. Però, com deia abans, no hem de pensar en política autonòmica conscients que ja ha quedat acreditat que ningú no ens farà allò que volem.

27-S, el Cercle i el mandat democràtic

Tots estarem d’acord que el desig de més autogovern, d’un finançament just i d’un reconeixement de la nostra singularitat, cultural, social, lingüística... són elements àmpliament compartits per la societat catalana i que cap d’aquests no ha tingut una resposta adequada per part de l’Estat espanyol. Matisos a banda, aquest és un gruix, un tronc central de consens social i polític que hi ha al conjunt de la societat catalana, pensi el que pensi, en relació amb el model de relació política que hem de tenir amb l’Estat espanyol.

De fet, el juliol del 2012, fa gairebé quatre anys, aquest mateix Cercle d’Economia emetia una opinió en què constatava, encertadament, la creixent incomoditat de Catalunya, considerava indiscutible que s’havia consolidat una elevada insatisfacció i emplaçava a una necessària reforma de l’estat autonòmic.

Vull recordar que en el moment d’emetre aquella opinió, juliol de 2012, al Parlament de Catalunya hi havia un total de 14 diputats escollits amb programa polític a favor de la independència de Catalunya .

Dies abans del 27-S, sota el títol “Després de les eleccions del 27-S: diàleg, acord i reforma”, el Cercle recollia aquests tres punts –diàleg, acord i reforma– com a camí per al canvi polític i el progrés social i econòmic.

I deia aleshores el Cercle que, “si de forma clara els ciutadans de Catalunya donessin el seu suport a formacions polítiques que porten al seu programa l’opció de la independència, el principi democràtic de la nostra Constitució obligaria els poders públics a trobar una via legal i acordada que permetés celebrar una consulta específica per conèixer el sentir precís dels ciutadans respecte a l’encaix de Catalunya a Espanya”.

I encara més proper, justament ahir, amb el títol “Una nova forma de governar perquè Europa i Espanya tornin a funcionar”, el Cercle insistia a gestionar el conflicte, a no a “demonitzar-lo”, cosa amb la qual no puc estar més d’acord. I reitera el Cercle que, com va fer al setembre, que si es manté el suport a l’independentisme caldria “buscar l’encaix legal que permetés algun mecanisme de consulta per comprovar l’amplitud d’aquesta aspiració”.

Avui gairebé 4 anys després d’aquella primera nota del Cercle en què demanava la necessària reforma de l’Estat autonòmic i demanava un pacte fiscal, no s’ha avançat en cap reforma, més aviat s’ha tendit a recentralitzar, i, per descomptat, ni tan sols s’ha actualitzat el model de finançament. Per part de la política espanyola han estat 4 anys de reiterat i significat suport a l’immobilisme. .

Queda acreditada per a la història la resposta de la política espanyola en el seu conjunt a les demandes sensates i assenyades que s’han adreçat des d’espais com aquest. Alhora, 4 anys després aquells 14 diputats escollits amb un programa independentista s’han transformat en 72. Dels 322.000 vots del Parlament vigent el 2012 als 2 milions de vots del 27S. De poc més del 10% al 48%. I hem vist els anys 2012, 2013, 2014 i 2015, milions de persones donant un suport reiterat i significatiu al procés per dotar Catalunya d’un estat propi.

Aquest suport ja s’ha produït i s’ha acreditat. El mandat democràtic ja hi és; des del 27 de setembre passat la majoria parlamentària de suport a la independència és al parlament de Catalunya. I l’Estat espanyol està democràticament i políticament obligat a donar-hi una sortida política, abandonant el *laisser faire*, *laisser passer*, abandonant la resistència als canvis, sabent que és conscient, de grat o no, que ha arribat l’hora de trobar una resposta al mandat de les urnes.

Acabo. El Govern que jo presideixo ha fet i farà del diàleg bandera i a nosaltres sempre ens trobaran a l’altra banda de la taula. Reitero un compromís que he dit en públic, que avui vull dir també davant de vostès: no ens alçarem mai d’aquesta taula, hi serem asseguts i com he dit en més d’una ocasió, sempre hi haurà un plat parat a taula de la negociació per a qui s’hi vulgui asseure.

Sitges, 26 de maig de 2016